

Monika Klučiarová fotí desaťdňové bábätká

Fotografka Monika Klučiarová (35) zo Zlatých Moraviec fotí detičky v netradičných odevoch. Na 13 fotografiách putovnej výstavy v Topoľčiankach dokazuje, ako to svedčí novorodencom v krojoch. Hoci o krojoch donedávna veľa nevedela, to, že bábätká takéto kroje nikdy nenosili, vie. Fotografie krojovaných bábätiek nám ale pripomenú krásu našich tradícií.

Nejde o žiadnu fotomontáž. Rodinná fotografka nám rozprávala o jedinečnom projekte a čo sa deje predtým, než sa na vás 10-dňové bábätko usmeje v spánku na fotografii v kroji. Všetko spustil jeden netradičný narodeninový darček. Keď mala Monika 30 rokov, dostala bábiku v slovenskom kroji, okamžite jej napadlo obliecť do podobných kúskov novo-

rodencov a odfoťiť ich v tradičnom slovenskom prostredí. Ďalšou prácou však bolo nájsť rodiny s bábätkami a dohodnúť sa s nimi. Nesmeli byť ale staršie ako 10 dní, lebo ony dokážu v spánku podržať žiadanú polohu. Hoci spia veľmi tvrdo, aj tak na záber novorodenca v čepci či krpcoch musela čakať fotografka niekedy 4 až 6 hodín. Šéfom na pláci

nie je ona, ale niekoľkodňový drobček. „Keď mám istotu, že bábätko tvrdo spí, potom mu aplikujem kroj.“

Nie všetky minikroje fotografka vyzlekla bábikám. Cestovala po celom Slovensku a v každej dedinke či obci hľadala človeka, ktorý by bol schopný ušit kroj na novorodenca. Niekde ju odbili, ale napríklad horehronský krvopotne ušili. Pre ďalší kroj išla fotografka do Čičmian, zaplatila zaň stovky eur. „Je naozaj krásny, len 2,5 kilogramový kroj pre novorodenca nevie vyrobiť nikto iný. Kroj ručne vyšívajú a riasia, za mokra sa stláča látka a do tej husto natlačenej tvrdej látky sa vyšívajú. Tam sú len štyri vyšívачky, keď sa tie pominú, niet nikoho, kto by sa tomu venoval,“ opisuje fotografka. „Aj ten kroj z Čajkovej je podšívajú papierom a bolo náročné vymyslieť, ako to dieťa doň obliecť, aby som kroj nepokrčila. Kroj vyrobil pán, má pedantnú prácu,“ pokračuje v rozprávaní o dlhej ceste, ktorej výsledkom bol v novembri minulého roka roztomilý kalendár.

Fotografie krojovaných bábätiek nesú isté posolstvo, pripomenú nám krásu našich tradícií

„Vyše roka som sa len orientovala v krojoch. Ani som netušila, z akéj oblasti môže po-

chádzať, čo musí obsahovať. Počas roka som však vytvorila zbierku 15 kúskov, buď z upravených, už existujúcich pre bábiku, alebo šitých na mieru,“ vraví. Nakoniec sa jej podarilo vytvoriť zbierku minikrojov z Piešťan, Detvy, Tekova, Horehronia a Čičmian. Bábätkám museli sadnúť, ich tvorba preto musela byť do detailov presná. „Svoj zámer som však musela držať v tajnosti,“ prezrádza.

Na dotvorenie folklórnej atmosféry fotografka využila harmoniku, prírodu či tradičný drevený nábytok. Hoci ide o jej projekt, ukrýva sa za ním práca mnohých ľudí – krajčírok, šuštra, rezbárov či grafikov.

„Každý jeden záber je produktom dlhej sústrednosti a tvorivosti. Je potrebné vedieť zlaadiť farby, použiť správne rekvizity, vedieť, ako napložiť dieťaťko, aby vy-

Malička Hanka v čajkovskom kroji

nikli správne časti kroja, celé prostredie naaranžovať tak, aby fotografia niesla isté posolstvo,“ vysvetľuje. Z kalendára na rok 2018 sa dajú fotografie po vystrihnutí použiť aj samostatne a zarámovať. „Pravujeme do ďalšieho kalendára nové kroje aj z nových oblastí.“

O fotografovanie sa začala zaujímať na strednej škole a po ukončení štúdia cestovného ruchu a teológie sa začala

venovať fotografovaniu prírody. Neskôr prešla k figurálnym námetom a portrétom ľudí.

Všetkých trinásť záberov mali návštevníci možnosť vidieť počas putovnej výstavy v Topoľčiankach od 29. apríla do 4. mája. V týchto dňoch sa nachádza v Žiline, odkiaľ sa presunie po druhýkrát do Piešťan. Výstava by mala putovať aj do Paríža a Ameriky.

Anna Mondočková,
foto autorka

Bábätká na fotografiách majú 10 dní, novorodenec sú obliečení do krojov šitých na mieru. Na snímke fotografka Monika Klučiarová.

Na návšteve v malebnej dedinke LIŠOV

Krásne počasie predurčilo nedeľu 15. apríla na usporiadanie výletu do malebnej dedinky LIŠOV neďaleko Dudiniec, ktorý zorganizoval MO MS Rybník. Táto malá, pre mnohých dovtedy nepoznaná dedinka návštevníkom ponúka názov veľmi zaujímavého. Ako prvé sme navštívili múzeum Lišovská izba, ktorú dýcha históriou a jeho hlavnou myšlienkou je udržiavanie kultúrneho dedičstva. V spolupráci s viacerými európskymi krajinami tu v rámci projektu postavili keltské obydlie podľa tradičných postupov. Vo vedľajšom dome sa nachádza Múzeum masiek, v ktorom sú umiestnené tvárové masky z celé-

ho sveta, prevažne z Afriky. V lokalite obce sa nachádzajú taktiež unikátne historické tufové pivnice, vysekané ručne, tvoriace viacero obytných miestností s ohniskom. Zaujímavosťou bola aj neplánovaná návšteva Stodoly, kde nám jej majiteľ, chalupár, filmový architekt a výtvarník Ferko Lipták ukázal svoje výtvarné diela. Previedol nás zaujímavou galériou a porozprával o výstavách a podujatiach tu organizovaných. Tešíme sa na opätovnú návštevu LIŠOVA - 15.12.2018 na podujatí v Stodole alebo 15.12.2018, kedy sa uskutočnia v obci vianočné trhy.

Výbor MO MS Rybník

Tlmačskí študenti o ďalší krok vpred

Praha, Brno, Žďár nad Sázavou. To sú mestá, kde sa tlmačskí študenti SOŠ technickej úspešne v posledných rokoch zúčastňujú zahraničných odborných stáží prostredníctvom získaných grantov z programu Erasmus+. Tentokrát sa zdokonaľovali na dvoch odborných školách zároveň. V Prahe a v Brne, kde počas dvoch týždňov získavali nové vedomosti, zručnosti a predovšetkým skúsenosti vo svojom odbore. Táto príležitosť sa naskytla 10 študentom odboru programátor obrábacích strojov a zariadení a 8 žiakom odboru mechanik elektrotechnik. Ich domovmi sa na dva týždne stali SŠSE v Brne a SPŠ v Prahe.

Hlavným zámerom je rozšírenie odbornej pripravenosti študentov pre ich budúce profesionálne zaradenie do pracovného pomeru. „Veľmi častou požiadavkou súčasných zamestnávateľov, ktorí spolupracujú nielen s našou školou, je zvyšujúca sa odborná pripravenosť absolventov odborných škôl na programovanie a obsluhu CNC obrábacích strojov a zariadení či obsluhu PLC systémov a ich realizácií. Preto ponúkame študentom možnosť absolvovať odborné stáže počas štúdia. Je to pre nich príležitosť naučiť sa programovacie systémy, zapojenie a ovládanie PLC systémov a zlepšiť sa v tom, čo už vedia alebo doteraz sa s tým ešte nestretli. Vďaka schválenému projektu mali študenti možnosť absolvovať odborné stáže v partnerských školách v Prahe a v Brne, ktoré majú tiež kvalitné a moderné vybavenie k výchovno-vzdelávaciemu procesu,“ doplnila riaditeľka SOŠ Tlmače Jana Mrázová.

Vďaka získanému grantu z programu Erasmus+ sa podarilo zabezpečiť aj v tomto školskom roku veľmi žiadané a ob-

ľúbené odborné stáže pre študentov. „Po dôslednej príprave na stáž a výbere nielen chlapcov, ale aj dievčat z daných odborov mali príležitosť rozšíriť si odborné zručnosti vo svojom odbore v jednej z hostiteľských škôl v Českej republike. Osem chlapcov a dve dievčatá odboru programátor obrábacích strojov a zariadení zavítalo na pôdu strednej školy v Prahe a osem elektrotechnikov do Brna, kde mali vytvorené veľmi kvalitné podmienky pre zdokonalenie sa v študijnom zameraní. Bola to pre nich výzva, aby nadobudli nové zručnosti a skúsenosti, ktoré potrebujú pre výkon svojho budúceho povolania, na ktoré sa pripravujú,“ prezradila koordinátorka projektu a zástupkyňa riaditeľky školy Mária Medzihradská.

Zaujím o odbornú stáž pri výbere bol medzi druhákmi a tretiakmi obrovský. Nedostali sa však všetci, len tí, ktorí splnili kritériá pri výbere účastníkov. Aj to svedčí o tom, že o projektoch, ktoré škola robí, kolujú medzi žiakmi pozitívne správy. „Veľmi sa teším, že na našej škole máme možnosť vycestovať počas štúdia aj do zahraničia na odborné stáže. Vďaka tomu máme možnosť pracovať aj na takých strojoch a zariadeniach, ktoré my nemá-

me. Okrem nových skúseností zažijeme veľa zážitkov so spoznávaním historických kultúrnych a historických pamiatok v Prahe. Aj touto cestou sa chceme za všetkých stážiťov poďakovať zapojeným učiteľom,“ prezradila druháčka – programátorka Simona Němová.

Po práci mali študenti čas aj na spoznávanie historických miest. Prehliadky historických centier, významných kultúrnych pamiatok oboch miest ich nadchli.

„Z odbornej stáže si odnášam nielen bohaté skúsenosti, ale aj nádherné zážitky,“ prezrádza nám študent elektrotechniky Patrik Desat. Vzápätí sa k nemu pripája ďalší z účastníkov stáže Dominik Balaj, ktorý ho doplnia: „Aj mne sa tam veľmi páčilo. Naučil som sa ovládať jeden z najnovších programov, videl som aj také elektrotechnické programy a zariadenia, o ktorých som doteraz len počul. Táto stáž mi dala do môjho života veľmi veľa.“

Študenti nám u susedov urobili veľmi dobré meno a otvorili dvere ďalšej spolupráci škôl. Pri rozlúčke padali len slová chvály. Pre všetkých to boli krásne dva týždne plné nových skúseností a zážitkov.

Mgr. Marián Sabala

